

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ВИРІШЕННІ СУСПІЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЛЮДСТВА

В.О. Дедікова, здобувач вищої освіти

Л.О. Бойко, канд. с.-г. наук, доц.

Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна

В умовах великої кількості соціальних проблем, викликаних процесом реформування країни та військовою агресією РФ, тема соціального підприємництва набуває значної актуальності. Соціальне підприємництво – це сучасний та важливий вид підприємницької діяльності, який покликаний вирішувати суспільні завдання і задовольняти потреби соціально вразливих груп населення. У зв'язку з цим, дефініції перспектив розвитку соціального підприємництва і пошук шляхів вирішення нагальних проблем є основним напрямом активізації формування малого та середнього бізнесу України [1].

Соціальне підприємництво – це відносно молодий інструмент бізнесу в Україні, який через інноваційні концепти реагує на соціальні виклики, створює додаткову соціальну цінність та, водночас, генерує дохід для свого подальшого розвитку. Він є перетином традиційного бізнесу та благодійництва. Його власники зацікавлені не лише прибутком, а й вирішенням певних суспільних проблем, а саме: працевлаштування людей з особливими потребами, допомога малозабезпеченим верствам населення, захист навколишнього середовища тощо. Однак вибір соціальної місії не виключає можливості отримання високого доходу [2].

Розвиток соціального підприємництва в Україні можна розділити на три етапи. Перший етап – із 1991 по 2010 рр., тоді вперше міжнародні інвестори почали дбати про розвиток та реалізацію концепції соціального підприємництва в Україні. Перше публічне використання назви «соціальне підприємництво» в Україні датується 2004 р., а точніше, часом впровадження проекту «Мережа громадської дії в Україні» (UCAN) у 2004–2008 рр., який фінансувався Агентством США з міжнародного розвитку та започаткований Інститутом Сталих Спільнот. Завдання цього проекту було виконано у вигляді фінансової підтримки 28 соціальним підприємствам, деякі з них досі працюють, та серії тренінгів для отримання знань у цьому секторі.

Другий етап (2010–2016 рр.) відзначився першими публікаціями на цю тему, створенням консорціумів та розвитком окремих програм. Перший консорціум було створено у 2010 р. –

«Сприяння розвитку соціального підприємства в Україні». Внаслідок цього відбулося відкриття декількох ресурсних центрів розвитку у Києві, Донецьку, Львові, проведено тренінги для тренерів та запуск програми кредитування з соціального підприємництва. Було опубліковано українську книгу в 2014 р. К. Смаглій «Зміни творить кожен із нас: соціальне підприємництво та стратегічна філантропія», яка була видана за підтримки Програми імені Фулбрайта в Україні та Фонду сприяння демократії при Посольстві США в Україні.

Третім етапом розвитку є початок 2016 р. по теперішній час, в цей період спостерігається залучення нових міжнародних донорів (ЄС, Німеччина, українські університети). Саме в цей період почали викладати соціальне підприємництво як дисципліну у відомих університетах країни, зокрема, Український католицький університет у Львові та Національний університет «Києво-Могилянська академія» у Києві. Перший український підручник з соціального підприємництва було видано у 2017 р. «Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін», який було написано авторським колективом (Корнецький А., Свинчук А., Назарук В., Гусак Н., Туманова А., Гончарова М.) [2].

Діяльність соціальних підприємців в Україні не визнана в правовому полі, тому вони не можуть отримувати державні преференції від виконання соціальних функцій. Western NIS Enterprise Fund (WNISEF) та АТ «Ощадбанк» є єдиною програмою пільгового кредитування в Україні, внаслідок цього підприємці вимушені просити допомоги у міжнародних фондів. Тому важливо надати соціальному підприємству офіційний статус та розробити систему його підтримки. На жаль, успішного прикладу розвитку законодавчої підтримки соціального підприємства не існує. Очевидно, що після легалізації, в країні з'явиться ініціатива та помічники у вирішенні соціальних питань, що допоже розвантажити державну систему. Це допоможе адаптації певних людей до сучасних умов життєдіяльності, а також дозволить зменшити безробіття та соціальні виплати.

Список використаних джерел

1. Бойко В.О., Осадчий А.А., Бойко Л.О. Соціальні мережі – перспективний напрям просування бізнесу у підприємницькій діяльності. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. № 2 (77). С.178-185.
2. Фарат О., Косовська В., Кедебец К. Проблеми соціального підприємництва під час пандемії. *Економіка та суспільство*. 2021. №31. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-64>.